

Kultur- och fritidsförvaltningen
Sven-Olof Juvas
Tel 0220-24117

Remissyttrande angående regeringens utredning – En inkluderande kulturskola på egen grund

Bakgrund

Regeringen beslutade den 30 april 2015 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att ta fram en nationell strategi för den kommunala musik- och kulturskolan. Professor Monica Lindgren förordnades samma dag som särskild utredare. Utredningen har antagit namnet Kulturskoleutredningen (Ku 2015:02). Regeringen beslutade den 2 juni 2016 om tilläggsdirektiv (dir. 2016:44) till utredningen angående förlängd tid för uppdraget. Utredningen överlämnade i oktober 2016 sitt betänkande *En inkluderande kulturskola på egen grund* (SOU 2016:69).

Kultur- och fritidsnämnden ges möjlighet att lämna synpunkter till Kulturdepartementet på den statliga utredningen – En inkluderande kulturskola på egen grund (SOU 2016:69). Remissvaret ska ha kommit in till Kulturdepartementet senast den 15 mars 2017. Svaret bör lämnas både på papper och i ett exemplar (adress 103 33 Stockholm) och i elektronisk form (Word-format) till ku.remissvar@regeringskansliet.se.

Innehåll och disposition av materialet:

Del 1: består av referensmaterial ur Regeringens utredning – En inkluderande kulturskola på egen grund SOU 2016:69.

Del 2: förvaltningsledningens förslag till kultur- och fritidsnämndens yttrande över remissen – En inkluderande kulturskola på egen grund.

Del 1:

Utdrag ur Regeringens utredning – En inkluderande kulturskola på egen grund SOU 2016:69.

”Utredningen ska ta fram förslag till en nationell strategi för den kommunala musik- och kulturskolan. Enligt direktiven ska utredningen bland annat lämna förslag och bedömningar som gäller hur staten kan bidra till att göra den kommunala musik- och kulturskolan mer tillgänglig och jämlik.”

”Utredningens uppdrag

Enligt direktiven varierar möjligheterna för att driva en kulturskola över landet, bland annat beroende på demografiska och ekonomiska förutsättningar.

Direktiven framhåller att kulturskolan, som en av de största kulturverksamheterna för barn och unga, håller hög kvalitet och drivs med stor framgång i många kommuner. Verksamheten är frivillig för kommunerna och många aspekter, som avgifterna, varierar stort över landet. Kulturskolan står enligt direktiven dessutom inför flera stora utmaningar när det gäller undervisningen och rekryteringen av elever. Regeringen bedömer att en nationell strategi skulle vara till stöd för att uppnå en jämlik och tillgänglig kulturskola av hög kvalitet för alla barn och unga i Sverige.”

”Ny infrastruktur för den kommunala musik- och kulturskolan

Utredningen föreslår en ny infrastruktur som tar sin utgångspunkt i nationella mål för kulturskolan samt ett antal sammanhängandeförslag i syfte att barn och unga i hela landet oavsett bakgrund och uppväxtmiljö kan få ökad tillgång till en inkluderande kulturskola. Att utveckla kulturskolorna till att vara mer inkluderande kommer fortsatt att vara en utmaning. Utredningen vill med dessa förslag därför slå fast att detta ansvar inte bara bör vila på kommunerna utan är av ett nationellt och regionalt intresse som fordrar ett gemensamt ansvarstagande.”

”Nationella mål

Många kommuner har inlett ett ambitiöst arbete med att utveckla kulturskolans verksamhet för att stärka dess relevans i en förändrad omvärld. Utredningen menar att genom att införa nationella mål tydliggörs en riktning för verksamheten vilket kan gynna denna pågående utveckling. Utredningen föreslår att regeringen för beslut av riksdagen lägger fram följande mål för den kommunala kulturskolan:

En kommunal kulturskola ska

- ge barn och unga möjlighet att lära, utöva och uppleva konstuttryck i första hand i grupp,
 - bedrivs på barns och ungas fria tid,
 - präglas av hög kvalitet och en konstnärlig och genremässig bredd med verksamhet inom tre eller flera konstuttryck,
 - tillämpa en pedagogik som utgår från barnets egna erfarenheter och intressen,
 - ge barn och unga goda förutsättningar att ha inflytande på verksamhetens
 - utformning och innehåll,
-
- ha en hög andel pedagogiskt och konstnärligt utbildad personal,
 - verka i för verksamheten anpassade lokaler med ändamålsenlig utrustning,

- *aktivt verka för att kommunens barn och unga har kännedom om kulturskolan och ges likvärdig möjlighet att delta i dess verksamhet, och*
- *arbeta i bred samverkan och bedriva en utåtriktad verksamhet gentemot det övriga samhället.*

För att följa och stödja det kommunala arbetet utifrån dessa mål föreslår utredningen att ett nationellt kulturskolecentrum inrättas med ansvar för bl.a. nationell uppföljning och statistik.”

”Nationellt kulturskolecentrum

Utredningen bedömer att en av kommunernas största utmaningar är att kunna möta kulturskolornas behov av kunskapsutveckling, erfarenhetsutbyte, samverkan och uppföljning. Om dessa behov inte kan tillgodoses kan verksamheten riskera att förlora sin starka position i samhället på grund av bristande relevans sett ur ett medborgarperspektiv. Utredningen föreslår att ett nationellt kulturskolecentrum ska inrättas som ett särskilt beslutsorgan inom Statens kulturråd med ansvar för nationell uppföljning, att främja erfarenhetsutbyte och samverkan, att främja kulturskolerelaterad kunskap med grundforskning och beprövad erfarenhet och att fördela statsbidrag. Utredningen föreslår att ett nationellt kulturskolecentrum ska fördela ett utvecklingsbidrag till kulturskoleverksamhet, ett tidsbegränsat verksamhetsbidrag till kulturskola och ett bidrag till verksamhet med avancerad spetskompetens. Det nationella kulturskolecentrumet är, tillsammans med de kommunala kulturskolorna och en ökad samordning på regional nivå, avsett att ingå i kedja av samverkan med kommunernas behov i främsta rummet. Det nationella kulturskolecentrumet föreslås vara den länk som på nationell nivå sluter denna kedja och bör ha i uppdrag att samla in, analysera och förmedla dessa till i första hand de kommunala kulturskolorna men även till samhället i övrigt.”

”Förstärkta utbildningsvägar för att uppnå en inkluderande kulturskola på egen grund

Det är utredningens bedömning att utbildningsvägarna till de kommunala kulturskolorna bör förstärkas för att uppnå en bättre kompetensförsörjning. Frågan är central för kulturskolesektorn och har lyfts fram som en prioriterad fråga under samtliga samråd. Dagens högskoleutbildningar täcker in delar av kommunernas rekryteringsbehov.

Kulturskolorna är inne i ett brytningsskede som utmärks av en strävan efter ett breddat utbud av kulturuttryck och en ökad inkludering av barn och unga. Samtidigt står kommunerna under de närmaste åren inför stora behov av nyanställningar på grund av lärarkårens höga genomsnittliga ålder. De lärare som nu anställs kommer att prägla kulturskolornas inriktning under lång tid framöver.

Kulturskolan och skolan har många gemensamma drag men kulturskolan har också egna karaktäristika; som ett frivilligt deltagande, en läroplanslös verksamhet och en flexibilitet som utgår från barnets perspektiv genom hänsyn till barns och ungas egna intressen. Även dess bredd vad gäller konstområden och publika aktiviteter, är utmärkande för kulturskolan. Kulturskolan är en konstnärlig mötesplats som får sin legitimitet tack vare dess frivillighet och en demokratisk grundsyn om allas rätt till kultur. Utredningen menar att det finns goda skäl att förtydliga denna särart utifrån de pedagogiska grundvalar som verksamheten vilar på och därifrån bygga kompetens specifik för en kulturskola på egen grund.

För att kunna motsvara kommunernas kompetensförsörjningsbehov krävs en pedagogisk utbildning som är uppbyggd kring en kärna som uttrycker kulturskolans särart. Kulturskolan är i behov av pedagogisk kompetens inom konstnärliga områden som inte ryms inom något av förekommande utbildnings huvudområden. Nya utbildningsvägar kan bidra till att öka mångfalden bland kommunens anställda. Samhället bör bättre ta vara på den kompetens som personer med konstnärlig bakgrund som invandrat till Sverige har och som inte per automatik passar in i det svenska akademiska sammanhanget. Sådana pedagoger skulle kunna bidra med en annan kunskap än den som i dag finns representerad vid våra lärosäten och är enligt utredningens mening viktig för kulturskolan för att denna bättre ska avspegla det samtida svenska samhället. Utredningen menar att den kommunala kulturskolans potential att medverka till en förbättrad integration är stor. Bildningsbegreppet måste hela tiden modifieras i takt med samhällets utveckling och utmaningen i dag ligger i att anpassa begreppet till det pluralistiska och mångkulturella samhälle vi lever i. Kulturskolans pedagogik behöver därmed finna former för att i hög utsträckning möta barn och unga i den kultur där de befinner sig, men även att låta barnen möta främmande kulturyttringar. En strävan mot ökad inkludering är tydlig i många av dagens kulturskolor.”

Del 2:

Förvaltningsledningens förslag till kultur- och fritidsnämndens yttrande över remissen – En inkluderande kulturskola på egen grund SOU 2016:69.

Kultur- och fritidsnämnden i Hallstahammars kommun är i grunden positiv att en nationell strategi tas fram för att stärka landets musik- och kulturskolor. Kulturskolorna har en viktig roll att fylla både som samverkanspart för skolans vardagliga lärande och som möjliggörare av skilda kulturella aktiviteter på fritiden för våra barn och unga. Genom att exempelvis vara en vardaglig resurs och samverkanspart för lärare och elever i förskolan, grundskolan och gymnasieskolan möjliggörs att alla barn och unga kan möta, uppleva och utöva kultur vilket också främjar högre måluppfyllelse i skolan enligt nationell och internationell forskning. Genom att vara en vardaglig samverkans part till skolan blir också de aktiviteter som kulturskolans erbjuder under den fria tiden mer kända. En nationell strategi bör därför innehålla mål som även främjar och stöttar kulturskolans roll som vardaglig samverkanspart i skolan. Den föreslagna kulturskolecentrumet anser kultur- och fritidsnämnden i Hallstahammars kommun i huvudsak ska arbeta för att sprida kunskap, forskning och beprövade erfarenheter nationellt kring hur kulturskolan kan arbeta och bedriva sin verksamhet för att bli en betydande samverkanspart i skolan. Det finns idag många kulturskolor i landet som har ett långtgående samarbete med bl.a. skolan och kan genom sin erfarenhet ge vägledning till beslutsfattare på olika nivåer hur kulturskoleverksamhet kan bedrivas för att möjliggöra så att alla barn och unga oavsett bakgrund och uppväxtmiljö kan få tillgång till en inkluderande kulturskola.

Hallstahammar 2017-02-22

Sven-Olof Juvas
Kultur- och fritidschef